

Izhaja, izvenredni ponedeljek, vsak dan zjutraj
Aulikega št. 20, I. nadstropje Dorn
pisma se ne sprejemajo, rokopa
Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarne
zrača za mesec L. 7., 3 mesece L. 12.
in prejemstvo mesečno 5 lir več.

EDINOST

Posamezna številka v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglaš se računa po
število ene kolone (72 mm.) — Oglaš trgovcev in obrtnikov nam po 40 cent.
osredstva, zahvale, poslanice in vabila po L. 1.—, oglaš denarnih zavodov
nam po L. 2. — Mali oglaš po 20 cent. beseda, najmanj po L. 2. — Oglaš,
naročnine in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Franciška Aulikega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Kdo ločuje?

Naj se pobavimo nekoliko z glavnim grehom, ki nam ga očitajo naši narodni nasprotniki. Glavnim zato, ker naj vsi drugi, očitani nam grehi, dajajo dokaz, kako opravičeno da je njihovo očitjanje, da smo mi — to naj bi bil naš glavni greh — začeloma nasprotni vsakemu mirnemu sožitju med obema plemenoma v Juljski Krajini, razdirači dobrega razmerja med slovenskim prebivalstvom in državno upravo, oziroma italijansko javnostjo, hujškatelj in zastrupiljalec duše sicer dobrega in minljivega ljudstva! A vse to — to trdijo vedno — po hujšanju od onkraj državne meje! Predstavljajo nas torej kot sovražnike države in rovarje proti nje varnosti.

Nedavno je neki italijanski list povil to hudo očitjanje v stavek, kjer je bilo rečeno, da vse naše politično udejstvovanje gre za to, da vse, kar je slovenskega, strogo ločujemo od vsega, kar je italijanskega, ker hočemo postavljati neprestopno pregrado med tema dvema pojmovoma.

Taka bi bila torej — po njihovem — označba nacionalizma slovenske narodne manjšine v Italiji! Taki bi bili resnični nameni tega nacionalizma! Če zahtevamo ljudsko šolo v materinem jeziku, torej nekaj, kar je med civiliziranimi narodi in v vsaki pravni in demokratični državi najprirodnejša pravica, ne delamo morda tega iz učnih in vzgojnih razlogov, marveč le zato, ker hočemo nezdružljivo ločevati vse, kar je slovensko, od vsega, kar je italijansko. Če zahtevamo pravico svojemu jeziku v uradih, ne delamo tega, ker bi bili s tem spojeni kakšni interesi našega prebivalstva, marveč le zato, da kalimo razmerje med prebivalstvom in državno upravo, oziroma ker hočemo ubiti med ljudstvom zaupanje do oblasti! Če se pritožujemo radi postopanja in samovoljnosti kakšnega podrejenega oblastvenega organa, ne delamo tega zato, ker bi se bila v resnici zgodila kakšna krivica našemu ljudstvu, marveč le z namenom, da jemljemo onim organom ugled pred ljudstvom, ker ga hočemo ščuvati, naj ne spoštuje nobene avtoritete! Celo vsaka pritožba zakonitih zastopnikov našega ljudstva v parlamentu naleta na najhujši odpor, žaljenje in poniževanje.

Na kratko: kar storimo, kar zahtevamo, kadar grajamo, vse ima le hudoben namen in izvir iz nasprotja proti vsakemu zblizanju med obema plemenoma in proti vsakemu »sprijaznjenju« našega ljudstva z njegovim novim položajem v tej državi! Nič nam ne koristi dejstvo, da vse vedenje vseh državljanskih dolžnosti, vsaka manifestacija našega javnega mnenja, vse izjave poklicanih in zakonitih zastopnikov naše narodne manjšine dokazujejo ravno nasprotno: da so namreč vsa tista očitjanja in podtikanja brez vsake veljavne podlage. V opisovanju našega ljudstva in njegovih stremeljenj od strani italijanskega tiska ostajamo mi hujškatelj in rovarji proti državi.

Resnica pa je ta, da nismo mi tisti, ki »ločujemo«, ki zagrajamo poti do zblizanja in mirnega sožitja, marveč tisti, ki nas obsipujejo s takimi očitjanji! Resnica je ta, da nas obtožujejo tako le zato, ker se postavljamo na pravilno in neoporečno stališče, da ravno zato, ker priznavamo svoje dolžnosti, smemo zahtevati tudi svoje pravice! Ker dajamo, hočemo tudi prejemati! Če vršimo mi dolžnosti napram državi, naj tudi ta vrši svojo dolžnost napram nam! In če se uvažujemo, da našo ljudstvo in njegovi zastopniki uveljavljajo naše pritožbe in zahteve vseskrat zakonitim putem, potem imamo pač na dlani, kje so krivci, kdo so tisti, ki »ločujejo«, ki zastrupljajo medsebojno razmerje in ki zagrajajo poti do zblizanja, do mirnega sožitja in plodnega skupnega dela. Ti krivci so tisti, ki hočejo pač nalagati našemu ljudstvu državljanske dolžnosti, ki pa mu niso mogli priznati nobenih pravic, ne narodne, ne politične narave, in tudi ne nobenih resničnih kulturnih potreb! Zahtevanje poleg dolžnosti tudi pravice — to je naš glavni greh, to je naš zločin, to je naše izdajstvo!

V resnici pa ni to, kar zahteva naša narodna manjšina, in nikakor navzkrižju z nobenim interesom države, ne z njeno varnostjo, je marveč v polnem skladu z nje ustavnimi zakoni, posebno pa s slovesnimi zagotovili in obljubami, ki so jih narodne manjšine, priključene k Italiji, prejele od najpoklicanejših predstavnikov države in nje političnega življenja in celo tudi z najvišjega mesta! Zahtevamo le to, kar nam je bilo slovesno zagotovljeno, ko so nas mednarodne pogodbe priključile k tej državi: da se bodo spoštovali naš jezik, naša narodna svojostnost, naši občinski, naša čustva in naša narodna kultura! Le to zahtevamo! Nič drugega in nič več!

Sedaj pa vprašamo s stokratno pravico: ali bi bili vsi oni činitelji, ki so v prvi vrsti čuvarji interesov države in italijanskega naroda, dali taka zagotovila, če bi bilo to, kar so slovesno obljubili narodnim manjšinam, v navzkrižju z interesom, ugledom in varnostjo države? Gotovo ne bi bili. Pač pa so se zavedali, da jim to, kar so obljubili, nalagajo ne le zakoni Italije in nje svobodoljubne tradicije, marveč tudi moralna dolžnost pred svetom!

Kar zahteva naša narodna manjšina, ni v navzkrižju z interesi države, niti se ne dotika nobene ne materialne, ne moralne

Zakaj zahteva senat spise

o preiskavi radi Matteottijevega umora? RIM, 27. Preiskovalna komisija Visokega sodnega dvora je v svojem postopanju proti senatorju De Bono sklenila zahtevati od tožilne sekcije, ki vodi preiskavo radi umora Matteottija, vse spise te preiskave. Donati je namreč v svoji obtožbi proti De Bonu navedel priče in okolščine, ki so razvidne iz spisov omenjene preiskave. Razen tega se tiče obtožba proti bivšemu glavnemu ravnatelju javnega varstva ravno onih dejanj, ki jih je ta poslednji baje izvršil kot tak v zvezi z zločinom nad Matteottijem.

O pomenu te zahteve se mnogo govori v tukajšnjih krogih. Gre-li za navaden vpogled spisov ali pa za to, da prevzame senat kot Visoki sodni dvor preiskavo proti morilec Matteottija v svoje roke? Prave svrhe te zahteve ni še mogoče dognati, v kolikor se tozadevno niti Visoki sodni dvor ne izraža v svojem pismu na tožilno sekcijo. Ta poslednja je že pred dnevi dobila od preiskovalne komisije Visokega sodnega dvora nalog za izročitev spisov glede Matteottijevega umora v svrhu navadnega vpogleda. Tožilna sekcija je pa z ozirom na formalnosti postopanja za varovanje uradne tajnosti zavrnila zahtevo senatne komisije, češ da bi mogla le tedaj zadostiti njeni želji, ako bi Visoki sodni dvor v smislu zakona nastopil z zakonodajnim ukrepom ter zahteval spise, ne da bi mu bilo pri tem treba navajati tudi vzrokov te svoje zahteve.

Senatna komisija je potem formalno zahtevala spise preiskave o Matteottijevem umoru in tožilna sekcija je temu ugodila s posebno odredbo. Visokemu sodnemu dvoru se nudi sedaj tri možnosti: oprostiti senatorja De Bono obtožbe ter vrniti spise tožilni sekciji v svrhu nadaljnjega postopanja; staviti De Bona pod obtožbo ter ločiti postopanje proti njemu od procesa proti morilec Matteottija in onim, ki so umor naročili, ter prepustiti to drugo postopanje njega razvoju pred navadnim sodiščem; ali pa more slednjim Visoki sodni dvor sam prevzeti vse postopanje radi zločina nad Matteottijem in to z ozirom na zvezo zločina, radi katerega je obtožen sen. De Bono, z umorom Matteottija.

Zastoj v Matteottijevem procesu
RIM, 27. Včeraj se je predstavljal v uradu tožilne sekcije odposlanec javnega varstva, cav. Pennetta. Baje je ta obisk v zvezi s policijskimi ukrepi za prenos listin preiskave radi umora poslanca Matteottija iz sodne palače v pisarno Visokega sodnega dvora. Prenos se izvrši najbrže še danes.

V čakanju, da se odloči Visoki sodni dvor za nadaljnje postopanje v tej zadevi, je tožilna sekcija, ki je imela haš zaključiti preiskavo, odgodila vsako sklepanje v tem oziru. Radi tega bo moral Matteottijev proces utrpeti zastoj.

Nov fašistovski dnevnik v Turinu
TURIN, 27. Na večeršnjem obnem zboru pokrajinske zveze fašjev je bilo sklenjeno ustanoviti v Turinu fašistovski dnevnik. Novi list bo začel v kratkem izhajati pod imenom »Il Regno«.

Zaplenitve v Rimu
RIM, 27. Sinoči je bila zaplenjena druga izdaja lista »Mondo«, ker je priobčil pismo Amendole v odgovor na napade fašistovskega tiska. Zaplenjen je bil tudi »Popolo«, ker je objavil manifest in resolucije osrednjega odbora popularske stranke.

Premestitev prefekta
RIM, 27. Na podlagi kraljevega dekreta se premestita naslednja prefekta: Prefekt pokrajine Benevento Vivorio Emanuele prevzame posle prefekta v reški pokrajini. Prefekt reške pokrajine Sorge comm. Michele pa je premeščen v Benevento.

Alessandri se pogaja z začasnou čilsko vlado
Sporazumno nastopanje oficijer pri državnem prevratu

RIM, 7. Bivši predsednik čilske republike dr. Alessandri se je sestel danes z zastopniki čilske republike. Odposlal je nato gen. Dartuelli in Ortizu, ki načelujeta vojaškemu odboru, kateri je pred par dnevi izvršil državni prevrat v Čile ter prevzel začasno vlado, pozdravno brzojavko. V njej se Alessandri zahvaljuje za povabilo, ki ga kliče v domovino v svrhu prevzema državnih poslov. V brzojavki pojasnjuje Alessandri tudi pogoje, pod katerimi je pripravljen prevzeti predsedstvo čilske republike. V Rimu bo dr. Alessandri čakal na odgovor čilskega vojaškega odbora.

SANTIAGO, 27. Pri državnem prevratu, ki je bil izvršen pretekli petek, so nastopali vsi oficijer vojske in mornarice sporazumno. Augustin Edwards je predložil začasni vladi sporazumni načrt, ki sta ga odobrili obe stranki. Vlada je sklenila, da se imenuje odbor, obstoječ iz

koristi naših italijanskih sodeželanov. Le svojo pravico zahtevamo! Odkenjanje te pravice greni čustva našega ljudstva! Le tisti, ki to pravico odkreajo, so, ki v resnici »ločujejo« obe plemeni, ki onemogočujejo zblizanje, mirno sožitje in sodelovanje! Naša narodna manjšina ima v tem pogledu čisto vest, ker so njena stremeljenja neoporečna in kristalno čista.

enega generala, enega admirala in enega meščana, ki bo v kratkem sklical ustavodajno skupščino.

Poslanik Kybal zapustil Rim
RIM, 27. Pred svojim odhodom po petletnem bivanju v Rimu kot čehoslovaški poslanik pri Kvirkalu se je Kybal podal na grob Nepoznanega vojaka, kjer je položil lovorjev venec.

Proslava sv. Save v Jugoslaviji
Politično premirje po celi državi
BEOGRAD, 27. Kljub srditi volilni borbi je nastopilo danes radi praznika sv. Save nekoliko politično premirje in zatišje. Po celi državi, zlasti pa v srbskih pokrajinah so proslavili z velikimi svečanostmi praznik sv. Save. Proslave na beograjski univerzi se je udeležil tudi kralj. Radi praznika ni imela vlada danes nikake seje.

Pretrane vesti o ranitvi dr. Krafa
BEOGRAD, 27. (Izv.) Vesti, glasom katerih bi bil bivši poslanec nemške stranke dr. Kraft težko ranjen v Sivicah v Baški, so se izkazale pretrane. Dr. Kraft je bil danes prepeljan na dom in bo po izjavah zdravnikov v kratkem okreval.

Radičeve zveze z boljševiki
Vsebinska dveh novih dokumentov — Izjave notranjega ministra

BEOGRAD, 27. Ministrstvo za notranje stvari je včeraj objavilo nadaljnje dokumente, ki so se našli pri aretaciji Radića in njegovih drugov. Objavlja se pismo, ki ga je prejel Radić od Logonovskega, prvega tajnika boljševskega poslanca na Dunaju. S tem pismom je dokazano, da sta se Maček in Košutić aktivno udeleževala pri Radičevem defetističnem delovanju v inozemstvu in da ni res, da bi bil Košutić samo voditelj slabovidnega Radića. Pismo je iz dne 22. oktobra 1924, v katerem Logonovski pravi, da mu je žal, da se niso srečali v Moskvi, govori o simpatijah, ki jih imajo boljševski krogi napram »hrvatskemu narodu«, posebno napram Radiću. Prijeto mu je to sporočiti, ker je vedno imel željo za ojačenje prijateljstva med obema narodoma. Pismo je iz časa Davidovičeve vlade in pravi, da so zadnji dogodki v Jugoslaviji in stabilizacija blokaškega kabineta pokazali, da je hrvatski narod dovolj močan, da ne bo podlegel pritisku reakcionarnih krogov. Pravi, da bi mu bilo prijetno, ako bo poleg Radića videl tudi dr. Mačka in dr. Košutića na praznik sedemletnice boljševske revolucije.

Drugo pismo je od tajnika organizacije na Dunaju Krasnega z dne 6. oktobra 1924. V tem pismu stoji, da so sovjeti pripravljali balkansko seljaško konferenco za časa Davidovičeve vlade, da se namestavajo sklicanje balkanske seljaške konference pojavlja kot neposredna naloga »mednarodnega seljaškega sveta« v smislu resolucije prve mednarodne seljaške konference kot pomoč seljakom in seljaškim organizacijam v onih državah, kjer imperijalizem in reakcionarna politika besni najbolj. Konstatira z zadovoljstvom, da so seljaki najboljše organizirani na Hrvatskem, da pa so drugi slabše organizirani, kar ovira ustvaritev sedaj resnične »bojneve vsebalkanske seljaškega ujedinenja«. Položaj na Balkanu je tak, da zahteva intervencijo mednarodnega seljaškega sveta. Pismo govori dalje o pokretu seljakov na Balkanu in vpraša za mnenje o romunskem seljaškem pokretu. Od Radića v tem oziru zahteva pomoči. Temu pismu sta priloženi pismi Dombaja in Smirnova.

BEOGRAD, 27. Napram tendenčni pisavi opozicijskega tiska povodom objave poslednjega dokumenta proti Radiću, češ da je bil ta dokument zato tako pozno izročen javnosti, ker ga ni pravočasno izdelal uradni v notranjem ministru, je izjavil danes minister za notranje stvari Boža Maksimović, da je takta pisava nečuvna nesramnost in drznost brez primere. Notranje ministristvo ne fabricira dokumentov, kakor to trdi opozicijsko časopisje, kar najbolj dokazuje dejstvo, da Radić sam ni demantiral niti enega dokumenta, ki ga je objavilo notranje ministristvo. Notranji minister je kategorično izjavil: »V ostalem moremo vsemu svetu dokazati resničnost teh dokumentov. Naj se počaka na sodno odločitev, pa se bo ugotovilo, ali so bili dokumenti točni ali ne«.

Demonstracije v Zagrebu
En Orjunaš težko ranjen

ZAGREB, 27. V takozvanem »Music-hallu« je priredila Hrvatska zajednica v nedeljo volilni shod, kateremu je predsedoval znani dr. Lorković. Ta je govoril o bodočnosti hrvatske domovine ter pozval navzoče, da se strnejo v enotno hrvatsko fronto proti »obznani«. Po njegovem mnenju ima hrvatski narod edino pravo dolžnost v tem, da vrže pri volitvah kroglice v skrinjico Hrvatske zajednice. Govoril je tudi dr. Trumbić, ki je prinesel pozdrave iz sodnih zaporov, pozdrave zaprtega Stjepana Radića in interniranih članov HRSS. Govoril je tudi o politiki zunanjega ministra, ki je naperjena proti sovjetski Rusiji. Hrvatski sta dosedaj škodovala dva glavna faktorja: ustava in obznana. Hrvatski narod mora urediti račune s Srbi in Slovenci.

Po končanem shodu so zborovalci, med

katerimi je bilo tudi večje število jugoslovenskih nacionalistov, odšli na ulico. Hanaovci so nato priredili poulične demonstracije in je prišlo do resnega spopada med hanaovci in jugoslovenskimi nacionalisti. Hrvatski separatisti so začeli streljati iz revolverjev. Položaj je bil zelo kritičen. V resnem spopadu je bil težko ranjen 1 jugoslovenski nacionalist. Hrvatski separatisti so navadili tudi na policijsko stražo ter lahko ranili policijskega kapetana Bogovića. Pojačana policijska straža je končno razgnala demonstrante, ki so povsod vzklikali: »Živela Hrvatska republika!« Bilo je več oseb aretiranih. Danes policijsko ravnanje vrši uradne poizvedbe za organizatorji tega napada.

Sklicanje čehoslovaškega parlamenta
PRAGA, 27. Čehoslovaški senat je skličen za 28. t. m., zbornica pa za 29. t. m. Razpravljala bosta o zelo nujnih vprašanjih.

Smrt podpredsednika poljskega sejma
VARŠAVA, 27. Nocoj je umrl podpredsednik poljskega sejma Seyda. Bil je član poljske demokratične frakcije v sejmu.

Francosko poslanstvo pri Vatikanu bo odpravljeno

PARIZ, 27. Francija bo odpravila svoje poslanstvo pri sv. stolici, morala bo pa še nadalje vzdrževati pri Vatikanu zastopnika za Alzacijo in Lotaringo, ker se nahajajo na podlagi sklepa državnega sveta odresene pokrajine v območju komkordata in imajo tedaj popolno pravico do tega zastopstva pri sv. stolici. To je naznanil včeraj ministrski predsednik Herriot tokom razprave o zunanji politiki v poslanski zbornici. Francoska vlada je pripravljena poslati v Rim posebnega odposlanca, da uredi vprašanje tega zastopstva s sv. stolico.

Francoski dolgovi Ameriki in gospodarski položaj Francije

PARIZ, 27. Kakor zatrjuje »Eclair«, se širi v političnih krogih glas, da pojde Franklin Bouillon v kratkem v Ameriko, da dokáže vladi Združenih držav, da zahteva finančni položaj Francije in njeni veliki napor gotove ugodnosti v vprašanju medzvezniških dolgov. »Matin« hoče vedeti, da se je na sinočnem ministrskem svetu v glavnem razpravljalo o besedilu izjave, ki jo misli jutri Herriot prebrati v zbornici z ozirom na vprašanje dolgov. Trditve angleškega tiska, da je francoska vlada že prejela iz Washingtona uradno poročilo s pozivom, da naj Francija izrazi svoje stališče z ozirom na svoje dolgeve Ameriki, se zanikujejo.

Pred direktnimi p gojnjil med Anglijo in Nemčijo
za izpraznitev koelnske cone?

PARIZ, 27. »Journal« poroča iz Mainza, da so angleška zasedbena oblastva sklenila skriti vse upravne službe z ozirom ga bližnji izpraznitev koelnskega mostišča. Glavni poreniski listi zatrjujejo tudi, da se bodo v kratkem začela med Anglijo in nemško vlado direktna pogajanja za pospešitev izpraznitve koelnske cone.

Proračun o poruški zasedbi
Prebitek znaša 2.737.250.321 frankov

PARIZ, 27. V imenu finančne komisije je poslanec Lamoureux podal poslanski zbornici proračunsko poročilo o zasedbi Porurja in sicer za dobo od 1. januarja 1923 do 16. avgusta 1924. Dohodki v imenovani dobi so dosegli znesek 4.561.676.049 frankov, celokupni izdatki pa 1.012.559.328 frankov. Potemtakem znaša prebitek za navedeno okupacijsko dobo 3.518.508.321 frankov. Poročevalec je izjavil, da poslednje številke niso povsem točne, ker se je

porušna zasedba vršila od 1. septembra 1924 pa do 15. novembra 1924 pod različnimi okoliščinami radi predaje uprave nemški železniški družbi strani francoskih oblasti. Lamoureux je pripomnil, da se pri tem morajo uvaževati tudi stroški za kontrolno komisijo in porenjsko zasedbo, ki znašajo 781 milijonov frankov. Po Lamoureuxovem poročilu znaša prebitek porušne zasedbe 2.737.250.321 frankov.

Proračunska debata v francoski zbornici
Katoški poslanci protestirajo proti ukinitvi odnošajev s sv. stolico

PARIZ, 27. Zbornični predsednik otvoril sejo ob 10.10. Nato se nadaljuje razprava o proračunu ministrstva za zunanje zadeve. Poslanec Simon očita tekom svojega govora levčarskemu bloku, da je kalil v Franciji verski mir. Dokazuje, da so katošlani v Evropi in Ameriki vedno načelovalci demokratičnim gibanjem ter poudarja, da bi pomenila ukinitvev odnošajev s sv. stolico žalitev katoličanov Francije in celokupnega sveta. Ministrski predsednik Herriot prekinje pogostoma govornika. Poslanec Borgey pravi v začetku svojega govora, da hoče razčistiti nesporazumljenje, ki vlada po njegovem mnenju med vlado in francoskimi katoličani. Borgey brani nuncija sv. stolice pred očitki, da je stremel v Franciji za verskimi spori. Zatrjuje, da imajo katoličani pravico do svoje religije v soli in družini. Razprava se bo nadaljevala popoldne.

Sporazum med Kerenkim in boljševiki?
Kerenški se vrne v Rusijo in stopi v sovjetsko vlado?

BERLIN, 27. Kakor poroča »Zeit«, se je Aleks. Kerenški, ki je leta 1917. bil od boljševikov premagani, sporazumel z Moskvjo in bo že v kratkem odpotoval v Rusijo. Ponudil so mu odgovorno mesto v moskovski vladi. Obenem se mu je dovolilo, da sme pripeljati s seboj svoje najzvestejše prijatelje. Po drugi vesti je Kerenški že odpotoval v Rusijo.

Otvoritev japonskega parlamenta
Govor ministrskega predsednika — Smer-nice notranje politike

TOKIO, 27. Na današnji seji poslanske zbornice je ministrski predsednik Visconte tekom svojega govora izjavil sledeče: Državna bramba se ohrani v mejah, ki so združljive z ocvuvanjem narodnih pravic. Število vojnih divizij se zmanjša, medtem ko se bo vojska opremila, kakor zahtevajo moderne tehnične iznajdbe. Spričo težkega finančnega položaja se je odločila vlada, da zniža državne izdatke za 260 milijonov jenov. Letos se ne razpiše nikako državno posojilo. Vzporedno je izdala vlada krajevnim oblastvom nalog, da znižajo proračun avtonomnih organizmov za leto 1925 za 10 milijonov napram proračunu iz leta 1924. Ravnotako bo vlada proučevala davčni sistem, da se zagotovijo nadaljnemu razvoju narodnega gospodarstva zdravi temelji.

Za proračunsko leto 1926 bo določila vlada večje zneske za ljudsko prosveto, katere pa bodo morale deloma plačati tudi avtonomne edine. Ker je ministrski predsednik uverjen, da zahtevajo sedanje časovne razmere splošno volilno pravico, bo predložila vlada tekom tega zasedanja zbornici načrt za reformo volilnega zakona. Ravnotako se proučuje načrt za preureditev zgornje zbornice z namenom, da se izpopolni sedanja konstitucionalna vlada. Kakor hitro bo dovršen, se predloži zbornici v odobritev.

Vlak skočil s tira
PARIZ, 27. Pri postaji Bourg la Reine je vlak skočil s tira. 17 potnikov je bilo ranjenih.

DNEVNE VESTI

Znamenita knjiga

Došla nam je znamenita knjiga, ki so jo izdali »Brača hrvatskih zmaja« v Zagrebu. Knjiga je razdeljena v dva dela. Vsebuje »Zgodovino istrske« in »Vesela prof. dr. Dane Gruberja in »Nekodni preporod v Istri« iz prave prof. Vekoslava Spincića. Ta knjiga bo prava zakladnica za vsakogar, ki hoče proučevati naše pokrajine, njih zgodovino, narodni, kulturni, politični in gospodarski razvoj. Za danes podajamo le nekaj posnetkov, ki so aktualnega pomena tudi z ozirom na dogodke v sedanjih dneh. Profesor Spincić opisuje politično snovanje na tržaškem ozemlju in v Istri v nekdanjih časih, posebno pa za sluzbe nekdanje »Naše Sloge« pod uredništvom Matka Mandića za narodni preporod v Istri. Potem piše:

»Slično velja o »Edinosti« glede tržaških in istrskih Slovencev, osobito v novejšem času. Ta list »Edinost« so osnovali že starejši slovenski domoljubi Trsta, Naberjorj in Dolenc, a povzdignila sta ga posebno dr. Gustav Gregorin in Makso Čotić, izvrstni urednik lista že desetletja. Največje zaslug za tolik obstanek tega lista in za tiskarno, v kateri se tiska, kolikor za »Narodni dom«, ki je bil zgrajen, in za denarni zavod, ki je bil nameščen v njem, ima vsekakor dr. Gustav Gregorin, rodod z goriškega Krasa, bivši odvetnik v Trstu in zastopnik v tržaškem občinskem svetu in v dunajskem parlamentu, član »Jugoslovenskega odbora« v Parizu v času vojne. V letih 1895, 1896 in 1897 je izhajal v Opatiji »Narodni list«, čisto narodno lokalno hrvatsko glasilo, ki sta ga urejevala dr. Fran Poščić in Viktor Car-Emin, ki sta tudi drugače delala za dramljenje naroda v okraju volosko-opa-

tijskem in v vsej pokrajini. »Narodni list« je izhajal za borbo proti »Pravi Naši Slogi«, ki jo je izdajal in urejeval odpadnik iz Arbanasov v Dalmaciji dr. Ivan Krstić, plačan od avtonomne italijanske deželne vlade in zavarovan od cesarskih avstrijskih oblasti, dočim je ta list izhajal, da na vsakovrstne in najgusnejše načine grdi »Našo Slovo«, napada hrvatsko-slovensko stranko v Istri in blati njene ljudi. Kot gospodarski list je bil osnovan »Pučki Prijatelj«, ki je izhajal najprej v Krku, potem v Pazinu. Kot list za pospeševanje gospodarstva je dobival, po priznanju njegovih ljudi samih, podporo od avstrijske vlade (!). Toda list se je bavit tudi s politikjo, izlaski domačo. V nekem času, posebno od l. 1910 dalje, je napadal, kjer je le mogel »Našo Slovo«, hrvatsko-slovensko stranko, zastopano v političnem društvu za Hrvate in Slovence Istre, pa tudi klub hrvatsko-slovenskih zastopnikov v istrskem deželnem zboru. Brez nikakega razloga je obrekoval kot »framsone« ljudi okoli Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro, iste ali enake onim, ki so bili pri »Naši Slogi«, v rečeni stranki, v omenjenem klubu«.

Ne piše vsega tega morda kak istrski »framsone«, ampak veliki borec iz klasične dobe narodnega preporoda naše Istre in — katoliški duhovnik Vekoslav Spincić! Njegove navedbe so pomembne z ozirom na današnje dogodke v našem taboru v zvezi z dejstvom, da »Pučki Prijatelj« izhaja dalje s sličnimi nameni, ki jih ugotavlja Spincić — ne pohvalno!

— Čehoslovaški generalni konzul Časten Član italijansko-čehoslovaške trgovinske zbornice v Trstu. Tukajšnji čehoslovaški generalni konzul g. Eduard Machaty je bil imenovan

«Misliť sem —» je prišel.
«No?»
«Misliť sem, da pridejo vaši semkaj—»
Zivahno ga je prekinila: «Ali mislite, da bi mogla proť od tu, ne da bi vedela in se brigala za to, kdaj vas zopet vidim. Pa č pride najljubši sorodnik, ki ga imam na svetu bi tega ne napravila, o ne, kaj takega ne smet o men misliť!»
Solze so jo obliele.
Sol ze so jo obliele.
«Ne,» je odgovoril, «jaz nisem in ne morem krivico in slabo o vas misliť.»